

Mistr rockových
a rhythm&bluesových hammondek

MIKE FINNIGAN

Tento u nás téměř neznámý vynikající hudebník (narozený v roce 1945 v Troy, Ohio - USA), výborný hráč na hammondky a neméně dobrý zpěvák si jistojistě zaslouží vaši pozornost. „Proč?“, ptáte se. Odpověď je nasnadě – jako sideman natočil spolu s Jimi Hendrixem na albu *Electric Ladyland* (1968) skladbu „Rainy Day, Dream Away“. To ovšem nebyl jeho první, ani poslední významný hudební počín. V 70. letech nahrál dvě sólová alba, jedno z nich dokonce s legendárním producentem R&B Jerry Wexlerem. Jako sidemana a kapelníka ho lze najít na albech bluesové legendy Etty James či Stephena Stillse. Mike Finnigan má za sebou nejen působení v kapele Crosby, Stills & Nash, ale také spolupráci s osobnostmi a skupinami, jako jsou Joe Cocker, Sam Moore, Dave Mason, Buddy Guy, Manhattan Transfer, B.B. King, Buddy Guy, Tower Of Power, Santana, Rod Stewart, Dr. Hook, Big Brother & the Holding Company, Taj Mahal, Michael McDonald, Maria Muldaur, Peter Frampton, Cher, Ringo Starr, Leonard Cohen, Rod Stewart, David Coverdale a Tracy Chapman.

MIKE FINNIGAN JIŽ TŘINÁCTÝM ROKEM VEDE SVOJI KAPELU PHANTOM BLUES BAND, SE KTEROU DOPROVÁZÍ JMENOVANOU ETTU JAMES, ČI TAJ MAHALE, SE KTERÝM DVAKRÁT SKLIDIL VELKÝ ÚSPĚCH A OBDRŽEL CENU W.C. HANDY BLUES MUSIC AWARD. ROVNĚŽ JEHO ALBUM CRAZED HIPSTERS (1972/S KAPELOU FINNIGAN & WOOD) JE POVAŽOVÁNO ZA KULTOVNÍ DÍLO R&B A ROCKU AMERICKÉHO STŘEDOZÁPADU.

S MIKEM FINNIGANEM JSEM SE SEZNÁMIL OSOBNĚ V ČERVENCI 2007 V RAKOUSKU, KAM JSME BYLI SOLEČNĚ S MÝM DLOUHOLETÝM PŘÍTELEM, VÝBORNÝM BUBENÍKEM PETREM KUDIBALEM, POZYVÁNÍ NAŠIM KAMARÁDEM JACKEM BRUNEM, TOHO ČASU HRÁČEM NA BICÍ V KAPELE JOE COCKERA A TINY TURNER. PROHLÍŽEL JSEM SI TEHDY COCKEROVO POSLEDNÍ ALBUM A VŠIML JSEM SI, ŽE NA OBALU CD JE MEZI HUDEBNÍKY JMENOVÁN TAKÉ MIKE FINNIGAN (HAMMOND B3). ŘEKL JSEM JACKOVI: „ČLOVĚČE, TOHOTO VYNIKAJÍCÍHO HAMMONDÁKA BYCH STRAŠNĚ RÁD JEDNOU POTKAL OSOBNĚ.“ JEHO ODPOVĚĎ ZNĚLA: „VÁŽNĚ? PRÁVĚ STOJÍ ZA TEBOU...“ BYLO TO NEUVĚŘITELNÉ, NEZMOHL JSEM SE ANI NA SLOVO. PO VZÁJEMNÉM PŘEDSTAVENÍ JSME SE DALI HNED DO ŘEČI A JELIKOŽ MÁME POMĚRNĚ DOST SPOLEČNÉHO (NAVÍC PATŘÍME KE STEJNÉ, TJ. ROCKOVÉ GENERACI 60.LET), NAŠLI JSME K SOBĚ CESTU A OD TĚ DOBY MÁM TU ČEST SI S TÍMTO VELIKÁNEM ELEKTROFONICKÝCH (LÉPE ŘEČENO ELEKTROMECHANICKÝCH) VARHAN HAMMOND B3 TYKAT. PŘI JEDNĚ Z DALŠÍCH VZÁCNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ, KDY MIKE KONCERTOVAL S JOE COCKEREM V EVROPĚ, MĚ NAPADLO UDĚLAT S TÍMTO VYNIKAJÍCÍM HUDEBNÍKEM INTERVIEW PRO ČASOPIS MUSIC STORE....

**Autor rozhovoru:
Zdeněk „Denis“ Blažek**

CHODIL JSI DO SOUKROMÝCH HODIN NEBO JSI NAVŠTĚVOVAL NĚJAKOU „HUDEBKU“?

Jako dítě jsem chodil do piána. Rok nebo dva. To mně bylo asi tak šest nebo sedm let. Nelíbilo se mi to. Chtěl jsem dělat s klukama sport, basketbal. Naši se mě pokoušeli k hraní nutit, ale nakonec to se mnou vzdali. Ve dvanácti letech jsem začal chodit do bicích a to se mi fakt líbilo. Vlastně jsem začal tenkrát brát hraní vážně, když jsem seděl za bicími. Hrál jsem i ve školní kapele (pozn. v big-bandu).

DALO TI TO NĚCO?

Samozřejmě. Všechno má svůj význam. Když se pohybuješ kolem muziky a ještě k tomu s lidmi, kteří o ní „něco“ vědí, je to pro tebe vždycky přínosem.

KDO BYL TVÝM NEVÝZNAMNĚJŠÍM UČITELEM, KDO NA TEBE VLASTNĚ MĚL NEJVĚTŠÍ VLIV?

Hodně velkou zásluhu na tom mají moje rodiče. U nás v baráku byla vždycky nějaká muzika, ať už hrálo rádio nebo gramofon. Hudba všeho druhu – klasika, gospel, jazz, blues. Oba dva moji rodiče byli dobrými zpěváky a někteří příbuzní hráli na piáno. Kolikrát se u nás sešla celá rodina a všichni prostě hráli a zpívali. Naši také zpívali v kostele. Naučili mě, jak zpívat. Jak správně zpívat. Nesmím také zapomenout na některé starší muzikanty, se kterými jsem hrával na začátku své hudební dráhy. Naučili mě toho fakt hodně a to nejen o muzice, ale hodně i o životě...

CO BYL TVŮV PRVNÍ DŮLEŽITÝ „KŠEFT“ (HRANÍ)?

No přece ten úplně první! Stabilní hraní v Kansas City, šest dnů v týdnu, čtyři sady za večer. To byl ten první důležitý „kšeft“. To byl vlastně můj vstup do světa profesionální hudby. Tím, že jsem hrál skoro každý večer v klubech a barech v 60. letech a na počátku 70. let, to byla ta největší škola, kdy jsem se naučil hrát a zpívat... jako profík. Později, když jsem se odstěhoval z Kansasu do San Franciska a pak ještě dále do Los Angeles, jsem začal spolupracovat s více lidmi a nahrávat desky. No a také jsem začal hrát i na větších a významnějších akcích a koncertech.

JSI VÍCEMÉNĚ ZNÁMÝ JAKO SPOLEHLIVÝ DOPROVODNÝ HRÁČ. CO POVAŽUJES PRO TUTO ROLI ZA NEJPODSTATNĚJŠÍ?

Musíš být citlivý k tomu, co hudba vyžaduje. V prvé i poslední řadě musíš sloužit hudbě. Samozřejmě, že existuje mnoho způsobů, jak přistupovat k dané písničce, ale je jen pouze několik málo způsobů, které jsou pro daného interpreta a skladbu opravdu vhodné.

JAKÝ JE PRO TEBE ROZDÍL MEZI TÍM NĚKoho DOPROVÁZET A BÝT KAPELNÍKEM SVÉ VLASTNÍ KAPELY?

Nijak velký. Byl jsem vedoucí několika kapel a kapelník v kapelách několika profesionálů (jako například Etty James) a také jsem hrál v několika desítkách kapel. Rozdíl vidím pouze v obchodní stránce věci. Když jsi vedoucím, máš větší odpovědnost. Když však přijde na roli spoluhráče v kapele, pak je ten rozdíl zanedbatelný. Mám a měl jsem to štěstí pracovat většinou s dobrými lidmi, kteří byli pro hudbu skutečně zapálení, takže se mi stávalo velmi zřídká, že bych se musel potýkat jako kapelník s nějakými nepřijemnostmi.

JAK DLOUHO UŽ HRAJETE S PHANTOM BLUES BAND?

S Phantom Blues Band jsme začali v roce 1999. Hráli jsme s Taj Mahalem, což pořád čas od času ještě děláme a pak jsme si nahráli vlastní CD. Kluci v kapele jsou všichni ostřílení profíci a hrát s nimi je opravdu radost. Kromě spolupráce s Taj Mahalem a našich vlastních kšeftů, jsme toho nahráli docela dost i jako doprovodná kapela jiných umělců.

JE MOŽNÉ SE NAUČIT NA HAMMONDKY, ANIŽ BY ČLOVĚK CHODIL DO HUDEBKY?

Zcela určitě ano, ale myslím, že minimálně je potřeba alespoň sledovat hru jiných „hammondáků“. Tak jsem se učil i já – sledoval jsem jiné, zkušenější hráče a vypytl jsem se jich. A že mně ukázali věci! Samozřejmě, tenkrát byla v Americe spousta dobrých varhaníků a také spousta živé hudby! Dneska, myslím, že když byste se chtěli od někoho přiučit, tak musíte zírat tak leda na Youtube! Ale je tam hodně video klipů gospelových varhaníků. A také i dost video-lekcí jazzových varhaníků. Na webových stránkách Keyboard Magazine je třeba video „Master Class“ Chestera Thompsona (Tower Of Power, Santana), které je prostě senzační.

JSI ZNÁMÝ JAKO HRÁČ DOPROVÁZEJÍCÍ MNOHO SLAVNÝCH HUDEBNÍKŮ. MÍVAJÍ NĚJAKÉ ZVLÁŠTNÍ POŽADAVKY?

Když si mě najmou, často mi řeknou, abych tomu prostě dal to nejlepší, co cítím, že se tam hodí. Samozřejmě, že když hraju s někým, ať už to je Etta James či Joe Walsh, Michael McDonald, Joe Cocker anebo kdokoliv jiný, vyžaduje to být dobře obeznámený s jejich stylem a hudebním přístupem. Pro umělce, zpěváka je naprosto normální vědět, co od muzikantů vyžaduje a my, abychom mu poskytli ten nejlepší možný doprovod, musíme být připraveni zahrát tak, jak nejlépe umíme.

LIŠÍ SE TVŮJ HUDEBNÍ PŘÍSTUP PODLE KONKRÉTNÍ KAPELY ČI ZPĚVÁKA ANEBO MÁŠ NĚJAKÝ SVŮJ, OSOBNÍ PŘÍSTUP?

Jsem víceméně univerzální, ale moje síla spočívá hlavně v rhythm&blues a v rocku. Ať už hrajete jazz nebo jiný styl, v populární americké hudbě existuje konkrétní, charakteristický „slovník“. Jediný možný způsob, jak porozumět tomuto jazyku a připojit se ke „konverzaci“, znamená vytvořit si pevnou, základní koncepci hudby. Stejně důležité jako je hraní, ne-li přímo důležitější, je poslechl! Všichni, kdo chtějí hrát a hrají tuto hudbu, musí strávit spoustu času poslechem. A to poslechem nikoliv pár kapel a interpretů, ale mnoha, mnoha muzikantů a zpěváků všech stylů a z několika generací! Je důležité vědět, kde se vzal a odkud pochází vliv různých stylů hudby a v čem spočívá jejich přínos.

CO POVAŽUJES ZA NEJDŮLEŽITĚJŠÍ PŘI HRANÍ NA HAMMONDY?

Moje odpověď přímo navazuje na to, co jsem již řekl – poslechl mnoha varhaníků. Stále poslouchám „kmotra“ moderní hry na hammony Jimmyho Smitha. To jsem jednou ležel doma na gauči, myslím že to bylo v zimě 1961 a poslouchal rádio a najednou jsem „to“ uslyšel! Prostě, nezaměnitelný zvuk varhan Hammond. On je tím, kdo mě inspiroval tak, že jsem na tento nástroj chtěl a také začal hrát. Také Smithovi následovníci, jako je Jimmy McGriff, Jack McDuff, Shirley Scott, Groove Holmes, Charles Earland, Don Patterson a Chester Thompson. Můj kamarád, Rickey Peterson, který hrává s Davidem Sanbornem a Bonnie Raitt je bezva varhaník, patříci k další generaci hráčů. Poslouchám také hodně gospelových varhaníků. Billy Preston, se kterým jsem několikrát spolupracoval, pocházel z gospelového podhoubí. Vyjmenovat tu všechny vynikající varhaníky, kteří stojí za poslechnutí, by zabralo hodně času a místa. Poslechl je to, co mě inspiruje a co mně dává další perspektivu k přístupu ke hraní a k různým

zvukovým možnostem, které by mě možná nikdy nenapadly. Proto, abyste porozuměli tomuto nástroji a ocenili jeho možnosti „promluvit“ tím správným hlasem, je totiž všechno to, o čem jsem se zmínil, důležité.

CO BY MĚLO BÝT NA PRVNÍM A CO NA POSLEDNÍM MÍSTĚ (JESTLI SE TO TAK VŮBEC MŮŽE ŘÍCT) PŘI HRANÍ NA HAMMONDKY? ANEBO, ŘEKNĚME, NA CO SE ZAMĚŘIT A ČEMU SE VYHNOUT?

Objevovat plnou škálu zvukových možností. Vědět, která kombinace táhel je pro danou situaci nejhodnější. To je jediný způsob, jak zasadit zvuk nástroje do rozličných nástrojových kombinací. Když například budete hrát v triu (varhany, kytara, bicí), tak byste měli mít zvuk rozhodně jiný, než když budete hrát v rockové kapele. Když budete hrát s dechovou sekcí a plnou rytmikou, tak je to také o něčem jiném. Příklad – když jsem hrál s Tower Of Power, hrál jsem naprosto jinak, než když hrávám s Crosby, Stills & Nash.

Je to o použití či nepoužití perkusů, správném používání pedálu hlasitosti, neefektivnějšího využití střídání (přepínání) rychlosti Leslie bedny... Toto všechno se počítá, má to svůj význam. Elektrické varhany v nesprávných rukou mohou znít přímo příšerně!

POUŽÍVÁŠ PŘÍLEŽITOSTNĚ BASOVÝ PEDÁL ANEBO DÁVÁŠ PŘEDNOST LEVÉ RUCE? NAPŘÍKLAD VE SKLADBĚ „RAINY DAY, DREAM AWAY“ S JIMI HENDRIXEM PEDÁL HRAJES.

Hrával jsem basový pedál spolu s levou rukou, což je běžná metoda při hraní varhan v jazzu a R&B. Několik let, ze začátku, jsem hrával bass jako profesionál. V současnosti jej zřídka kdy použiji, protože skoro pořád hrávám v kapelách, kde je basista. Moje technika hry (na baspedál) už není, co kdysi bývala. Hrával jsem tak ale každý večer, celý kšeft!

JE V POŘÁDKU CVIČIT JENOM STUPNICE, TECHNIKU A RYCHLOST HRY? CO BYS PODTRHNUL JAKO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ?

Nejlepší cvičení je živé hraní – hrát s jinými muzikanty. Pomáhá to vytvořit koncept hraní na doby či přesnosti a je to nejlepší aplikací v realu. Také hraní s nahrávkami (tzv. Play Along - Jamie Aebersold) je prospěšné pro vyvinutí dobrých návyků. Stupnice jsou vždycky dobré, stejně jako učení se harmonii a hudební teorii. Tím, že se naučíte hodně skladeb zpa-měti si cvičíte sluch a pomůže vám to vyvinout porozumění stavbě skladby. Jakékoliv cvičení není nikdy na škodu. Víte, hlavním zadrhelem při dlouhých „šňůrách“ je nedostatek času na cvičení a na jamování. Když jsem na „šňůře“, tak de facto hudebně zoostávám, poněvadž hraju pořád stejný repertoár a tím pádem jsem tak nějak omezený. Nemám moc prostoru na sóla a tím méně na experimentování.

A RYCHLOST HRY?

Ta se přečeňuje. Hrejte s rozumem, ať každá notička má svoje místo. Sóla, které mě skutečně chytila za srdce, jsou postavena na pár tónech.

NA JAKÝ NÁSTROJ HRAJES A PROČ?

Vlastním troje varhany Hammond. Dvoje, typ B3 a jedny, typ A100. Mám tři Leslie bedny (typ 122) a Hammond bednu (pozn. nikoliv rotační, ale přímo vyzářujících devět 10" reproduktorů). Samotnou Hammond bednu nepoužívám, pouze v kombinaci s Leslie. Toto vybavení používám proto, že produkuje zvuk, který chci slyšet a který se mi líbí.

JAKÝ JE TVŮJ NEJVĚTŠÍ HUDEBNÍ ZÁŽITK V ŽIVOTĚ?

Řekl bych, že hraní a zpívání s Etou James, jejíž desky jsem měl už jako puberfák. Hrával jsem na bubny s jejími deskami doma ve sklepě, když mně bylo třináct. O třicet let později jsem se stal kapelníkem a varhaníkem její skupiny! Pořád jsem z toho na věm. Etta je jednou z nejlepších rhythm & bluesových zpěvaček všech dob. Hrávám s ní už dvacet let a dokonce jsem s ní nazpíval i duet na jejím albu „Matriarch Of The Blues“. Bomba, že? A také hraní s Ray Charlesem, mým favoritem číslo jedna. Senzace. Hraní s Jimi Hendrixem na jeho desce „Electric Ladyland“ také rozhodně patří k mým nejsilnějším hudebním zážitkům. (Poznámka redakce: Mike na tomto albu hraje ve skladbě Rainy Day Dreams Away, kde je i jeho bass hraný na hammondy. Viz YouTube!) Samozřejmě nesmím vynechat spolupráci s další hvězdou, Joe Cockerem, se kterým hrávám teď. Ano, měl jsem to štěstí, že mi byla dána příležitost hrát po boku mnoha bezvadných muzikantů.

TVŮJ VZOR? BEREŠ SI INSPIRACI

I OD JINÝCH HUDEBNÍKŮ, NEŽ JSOU VARHANÍCI?

Samozřejmě. Mám spoustu nahrávek jazzových kapel, country, bluesových zpěváků a muzikantů, prostě celé spektrum americké populární hudby.

NA CO BY SE MĚL ČLOVĚK ZAMĚŘIT, KDYŽ CHCE BÝT DOBRÝM DOPROVODNÝM HRÁČEM?

Moje rada zní: „Jestliže není hudba nejdůležitější věcí ve vašem životě, tak na to zapomeňte.“

